

Debattartikel från Statsrådsberedningen

Ett levande nordiskt samarbete nödvändigt för att möta aktuella utmaningar

Publicerad 23 mars 2016 Uppdaterad 23 mars 2016

Kristina Persson, minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete, debattartikel, den 23 mars (Nordens dag) 2016 I dag firas Nordens dag, till minne av Helsingforsavtalet 1962 som spikade formerna för det nordiska samarbetet. Men världen har genomgått stora förändringar sedan dess - demografiskt, politiskt och ekonomiskt - inte minst har digitaliseringen förändrat arbetsmarknad, informationsflöden och beslutsprocesser. Det behövs ett mer dynamiskt nordiskt samarbete där regeringarna kan reagera gemensamt på uppkomna situationer, såsom flyktingkrisen, och tillsammans ta sig an större utmaningar, såsom klimathotet och världens omställning till fossilfritt.

Finland är 2016 ordförande i Nordiska ministerrådet (NMR) och har tillsammans med Sverige vidtagit åtgärder som syftar till att göra NMR till ett mer effektivt organ för de nordiska regeringarna. Ett av målen är att få det nordiska samarbetet och vår betydande gemensamma ekonomi att betyda ännu mer för nordborna.

På finskt och svenskt initiativ inleddes under vintern ett nytt steg i reformarbetet med fokus på samarbetsstruktur och effektivitet, som syftar till

att regeringarna snabbt ska kunna ta itu med aktuella politiska frågor. Målet är mer policy och mindre administration, bland annat kommer indelningen av ämbetsmannakommittéer att ses över. Ambitionerna ska höjas på ett antal sakområden och organisationen bli mer framåtblickande.

Ett konkret exempel är Nordiska ministerrådets gränsöverskridande program för demokrati, inkludering och säkerhet (DIS) som ska pågå i tre år från och med slutet av mars. Det syftar till att bekämpa social marginalisering, extremism och religiös diskriminering.

Flyktingkrisen har inneburit påfrestningar för Norden, men också understrukit behovet av dialog. Kriser i vår omvärld behöver mötas och diskuteras gemensamt. Därför har de nordiska statsministrarna enats om att upprätta ett mer effektivt samarbete avseende erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan de myndigheter som sysslar med integration. De nordiska samarbetsministrarna ska hålla ett särskilt möte med fokus på integration under april, och 1,8 miljoner kronor (1,5 MDKK) har avsatts till detta under 2016. Samtidigt har arbetet med att minska och förebygga gränshinder i Norden fortsatt prioritet, vilket konkretiseras genom en förstärkt dialog med arbetsmarknadens parter i de olika länderna.

Vi ser också behovet av kontinuerlig dialog om vad ett effektivt nordiskt samarbete innebär. Inför nästa fas i reformarbetet har en högnivågrupp utsetts, bestående av representanter från alla medlemsländer. De förväntas komma med nya tankar och idéer om det nordiska samarbetets former och relevans. Nyligen utsågs författaren och historikern Gunnar Wetterberg till svensk representant i gruppen. Från finsk sida medverkar vicehäradshövdingen och tidigare riksdagsledamoten Kimmo Sasi.

Ett levande nordiskt samarbete är ett nödvändigt verktyg för att kunna möta aktuella politiska utmaningar och ta vara på nya möjligheter. Det handlar även om att samspela med omvärlden. Den nordiska modellen är efterfrågad som aldrig förr i den politiska debatten och de nordiska ländernas kunskaper inför den pågående klimatomställningen är allmänt respekterade. Om vi blir bättre på att koppla upp oss inbördes och mot omvärlden och agerar gemensamt kan Norden spela en större roll internationellt.

Kristina Persson, ministern för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete

Anne Berner, minister för nordiskt samarbete, Finland

Debattartikel från Statsrådsberedningen

"Människor ska kunna fortsätta arbeta, handla, mötas och färdas smidigt över bron"

Publicerad 03 februari 2016 Uppdaterad 03 februari 2016

Kristina Persson, minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete, debattartikel, Sydsvenskan den 3 februari 2015

I dag träffas de nordiska samarbetsministrarna utanför Helsingfors. I en orolig värld är det nordiska samarbetet viktigare än någonsin. De bilaterala kontakterna behöver intensifieras och gränsregionernas samarbete måste stärkas. De långa och starka nordiska relationerna ger goda förutsättningar för att fortsätta utveckla den nordiska integrationen också under en tid av ökade flyktingströmmar till Europa. Det är nu som den samlade nordiska rösten behövs som mest.

Det nordiska samarbetet hör till de äldsta och bäst fungerande regionala samarbetena i världen. Den fria rörligheten i Norden främjar sysselsättning och tillväxt och är en viktig del av regeringens jobbagenda. Genom ett allt närmare samarbete kan de nordiska länderna dra nytta av sinsammanlagda styrka och spela en viktig roll i det globala samarbetet. Norden är en betydelsefull ekonomisk aktör, tillsammans utgör de nordiska länderna den tolfte största ekonomin i världen.

De nordiska länderna ligger i topp i nära nog alla internationella jämförelser, både när det rör värden som ekonomisk konkurrenskraft och innovationsförmåga och värden som livskvalitet och barnens ställning i samhället. Den nordiska samarbetsmodellen har varit en viktig grund för de goda relationerna mellan länderna. Inte minst har det starka samarbetet varit värdefullt under den senaste tidens kriser och oro.

De ökade flyktingströmmarna har ställt relationerna mellan olika länder i Europa på sin spets. Det förtroendekapital som finns mellan de nordiska länderna har spelat en viktig roll i den senaste tidens diskussioner mellan Sverige och Danmark.

Den svenska regeringens beslut om att införa id-kontroller i Öresundsregionen togs efter en samlad bedömning från Migrationsverket, Polismyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps gemensamma lägesbild om hot mot allmän ordning och inre säkerhet i Sverige samt de utmaningar som viktiga funktioner i vårt samhälle stod inför. Beslutet föregicks av information och vidare samtal med såväl Danmark som Finland och Norge.

De nordiska länderna bör samarbeta mer för att driva fram ett gemensamt ansvarstagande för ett värdigt och humant flyktingmottagande inom EU som innebär en hållbar fördelning av de flyktingar som söker sig till EU. De nordiska länderna behöver också driva på för fler lagliga vägar till EU så att inte människor måste riskera livet på Medelhavet.

Den senaste tidens utveckling har inneburit en ansträngning inte minst för gränsregionerna. Skåne-regionen bär fortsatt en stor del av ansvaret för att ta emot asylsökande och nyanlända, samtidigt som rörligheten i regionen drabbas negativt av de tillfälliga id- och inre gränskontroller som införts. För att förhindra en negativ effekt på regionens integration behöver Sverige och Danmark trappa upp ansträngningarna för att de nära 15 000 pendlare som tar tåget över Öresundsbron på daglig basis och andra resande inte ska drabbas så hårt. Människor ska kunna fortsätta arbeta, handla, mötas och färdas smidigt över bron.

Infrastrukturminister Anna Johansson (S) har förklarat att regeringen kommer att fördjupa dialogen med pendlarna och berörda företag för att se vilka förändringar och förbättringar som skulle kunna göras för pendlarna samt utvärdera frågan om kompensation för kostnader för id-kontroller.

Den svenska regeringen vill också se över de gränshinder som försvårar integrationen i Öresundsregionen. Tidigare har den danska och svenska regeringen beslutat att snart tillsätta en bilateral arbetsgrupp för att identifiera och avskaffa gränshinder i regionen. Jag kommer inom kort att träffa min danske kollega för att diskutera igångsättningen av arbetet. Tillsammans kan vi bygga Öresundsregionen starkare.

Debattartikel från Miljödepartementet, Statsrådsberedningen,
Utrikesdepartementet

Vi stärker arbetet för Arktis miljö

Publicerad 24 januari 2016 Uppdaterad 24 januari 2016

Regeringen stärker nu den svenska miljöpolitiken för Arktis. Som arktiskt land med höga miljöambitioner har Sverige en viktig roll att spela internationellt. Det skriver klimat- och miljöminister Åsa Romson, utrikesminister Margot Wallström och minister för strategi och framtidsfrågor Kristina Persson på DN debatt 24 januari 2016.

En hel värld påverkas när miljön i Arktis hotas. Nu stärker regeringen arbetet för att skydda Arktis natur. Vi vill se ett starkare klimatarbete, juridiskt skydd för känslig natur och att riskerna med oljeborring och överfiske förhindras. Denna nya inriktning för miljöpolitiken i Arktis presenteras i dag av framtidsminister Kristina Persson på konferensen Arctic Frontiers.

Arktis fungerar som ett kylskåp för planeten. De enorma vita ytorna av is och snö reflekterar stora delar av solens strålar tillbaka ut i rymden och stabiliserar jordens klimat. Området är hem för miljontals människor, inklusive urfolk, och ekosystemen är av global betydelse. Den arktiska miljön och dess öde angår direkt eller indirekt alla.

I dag är naturen i Arktis till stor del oskyddad. För bara några årtionden sedan ansågs det inte vara något större problem. Växthuseffekten märktes ännu inte tydligt och vidderna långt uppe i norr var svårtillgängliga. Men på kort tid har läget försämrats.

Snön och isen i Arktis smälter i allt snabbare takt på grund av den globala uppvärmningen. Det ökar tillgängligheten och därmed möjligheterna att exploatera olja, gas, mineraler och fisk i den känsliga miljön. Samtidigt gör den krympande isen att reflexionen av solstrålning avtar och den globala

uppvärmningen späs på ytterligare. Konsekvenserna riskerar att bli katastrofala.

Det nya globala klimatavtalet från Paris är startskottet för ett kraftigt ökat klimatarbete i alla länder. Avtalet slår fast att den globala temperaturökningen ska hållas långt under två grader och att åtgärder ska vidtas för att hålla den under en och en halv grad. För att nå målet behöver ytterligare - beslut fattas i det internationella klimatarbetet, inklusive inom det arktiska samarbetet.

Regeringen stärker nu den svenska miljöpolitiken för Arktis. Som arktiskt land med höga miljöambitioner har Sverige en viktig roll att spela internationellt. Samtidigt som vi ställer krav på övriga arktiska länder tar regeringen ansvar på hemmaplan. Det är en grundförutsättning för våra förslag:

1. Ett stärkt klimatarbete. De arktiska länderna (Sverige, Norge, Finland, Danmark, Island, Ryssland, Kanada och USA som alla ingår i det Arktiska rådet) svarar för en stor del av de globala utsläppen av växthusgaser och har ett stort ansvar att sänka utsläppen. Sverige har drivit på för en minskning av utsläppen av kortlivade klimatpåverkande ämnen såsom sot och metan. Det är fortsatt viktigt, men klimatarbetet måste breddas. Regeringen vill därför se förstärkta insatser inom Arktiska rådet kring klimat och förnybar energi.

2. Ge rättsligt skydd till känslig natur. Det finns stora brister i skyddet av Arktis värdefulla miljö. I synnerhet saknas ett tillräckligt skydd av den marina miljön som blir allt mer tillgänglig och utsatt då isarna smälter. Det kräver ett arbete på bred front. Vi sätter i gång arbetet för att komma framåt. Redan första veckan i februari är alla arktiska länder inbjudna till Sverige och regeringskansliet för att diskutera förvaltningen av den marina miljön i Arktis. Regeringen driver på för att de arktiska länderna ska utveckla ett nätverk av skyddade områden, att havsrättskonventionen ska kompletteras med ett nytt skyddande avtal och att andra beslutsorgan agerar så aktivt som möjligt för att ett skydd ska komma på plats.

3. Förhindra riskerna med oljeborrning. Forskarna varnar för att oljeutvinning till havs i Arktis är förenad med mycket höga insatser i området. En stor del av världens oljeresurser måste stanna i marken för att vi ska klara att hålla uppvärmningen så långt under två grader som möjligt. Att utvinna olja i Arktis är både dyrt och riskfullt. En oljeolycka skulle kunna skapa mycket stor skada på den känsliga miljön. Den senaste tiden har ett lågt globalt oljepris gjort oljeborrning i Arktis till en olönsam affär, men ett

tillfälligt lågt pris på olja är ingen bestående garant för att Arktis känsliga miljö värnas.

Det är därför avgörande att ställa krav på oljebolagen, både ekonomiska och säkerhetsmässiga. Sverige vill se robusta regleringar som säkerställer högsta skyddsnivå. Vi vill att endast bolag som kan ta hela kostnaden vid en olycka ska kunna få tillstånd att utvinna olja i Arktis. Kostnaderna ska inte vältras över på miljön eller världens befolkning genom miljöförstöring, eller på de Arktiska ländernas skattebetalare. I praktiken är detta krav som tillsammans kan skydda Arktis från riskerna med oljeborrning.

4. Förhindra överfiske. De delar av de arktiska haven och havsbottnarna som historiskt har varit täckta av ett permanent istäcke måste nu skyddas. Regeringen anser att kommersiellt fiske i centrala norra ishavet inte bör tillåtas innan en regional organisation för fiskeriförvaltning finns på plats, som säkerställer att fiske sker på ett hållbart sätt. Sverige anser att en försiktighetsansats ska tillämpas och att hänsyn ska tas till ekosystemen vid utformningen av fiskeriförvaltningen. En god förvaltning genomsyras av beslut baserade på vetenskapliga grunder med ett långsiktigt perspektiv.

Så tar regeringen ett kliv framåt på den internationella arenan för att stärka arbetet för Arktis miljö. Med rättsligt skydd av känslig natur och tydligare krav på oljeborrning och fiske kan vi skydda naturen i Arktis – och därmed förbättra möjligheterna för dagens barn att kunna leva goda liv i framtiden. Världen behöver länder som flyttar miljön högre upp på agendan. Sverige är ett sådant land.

Åsa Romson, klimat- och miljöminister

Margot Wallström, utrikesminister

Kristina Persson, minister för strategi och framtidsfrågor

Debattartikel från Statsrådsberedningen

"Regeringen prioriterar att lösa en rad problem som rör gränshinder i Öresundsregionen. Målet är att stärka tillväxten."

Publicerad 18 maj 2015 Uppdaterad 25 maj 2015

Sydsvenskan 18 maj 2015

Tillväxt och jobb blir prioriteringen i den nya arbetsgrupp som de danska och svenska regeringarna tillsatt för att särskilt titta på gränshinder mellan länderna. Det är dags att ge Öresundsregionen särskild prioritet när det gäller rörlighet över gränsområdena.

Människor har i alla tider rört sig över gränser, för att hitta nya odlingsmarker, för att söka försörjning, av kärlek och även av nyfikenhet. Gränsrörligheten har alltid varit en fråga om frihet.

Gränshinder är ofta tekniska och komplicerade och är inte det som lockar de stora rubrikerna eller TV- debatterna. Men för många människor är de en allvarligt försvårande omständighet i vardagen.

I Öresundsregionen pendlar tiotusentals människor varje dag över landsgränserna. Företag verkar på båda sidor av Sundet och många har sommarhus i grannlandet. Inte sällan brottas man med konflikter mellan Sveriges och Danmarks olika lagstiftningar. Det kan handla om mobilabonnemang som inte får tecknas för att man saknar personnummer i det land man tillbringar sin lediga tid i, politiska uppdrag som man får avstå ifrån för att regelverken inte är matchade eller företag som inte kan expandera på grund av byråkratiska hinder.

Öresundsregionen sträcker sig över landsgränser och kännetecknas av ett bubblande närings-, kultur- och idéutbyte. Regionen står för cirka 26 procent

av Sveriges och Danmarks samlade BNP och har 3,8 miljoner invånare. Öresundsbron har bidragit till stora samhällsekonomiska vinster för både Sverige och Danmark, men både den ekonomiska tillväxten och sysselsättningstillväxten behöver öka.

Arbetspendling, integration och samarbete över gränsen är viktiga motorer för utvecklingen.

Men det finns också andra problem som behöver lösas för att förverkliga regionens hela potential. Det handlar bland annat om bättre och mer prisvärda kommunikationer, om ekonomiska frågor och om att undanröja försvårande hinder. För att främja tillväxt och frihet behöver rörlighet främjas från politiskt håll.

För att få bort gränshinder etablerades i fjor Gränshinderrådet där tjänstemän från alla de nordiska ländernas utrikesförvaltningar ingår. Rådet arbetar för att ta fram förslag på lösningar så att privatpersoner och företag lättare kan röra sig över de nordiska nationsgränserna.

Många gränshinder är identifierade och på god väg att lösas. Ett av dem gäller samordningsnummer för utländska fritidshusägare i Sverige, där Skatteverket har lämnat ett förslag.

Regeringen prioriterar att lösa en rad problem som rör gränshinder i Öresundsregionen, bland annat när det gäller socialförsäkringar och arbetsmarknaden.

Med målet att sätta ännu mer fokus på och stärka tillväxten och sysselsättningen i Öresundsregionen har de svenska och danskanordiska samarbetsministrarna nu beslutat att en bilateral expertgrupp ska verka för att lösa vissa gränshinder som är särskilt besvärliga för Sverige och Danmark.

En fråga som Gränshinderrådet i år kommer att prioritera är en bättre gränsregional statistik om pendling, inkomster och flyttningar. Sysselsättning och intjänad inkomst i grannlandet syns idag inte i det egna landets officiella statistik, vilket innebär att planeringsunderlag och beslut kan baseras på fel grunder. Det behövs en nordisk finansieringslösning för att komma till rätta med detta.

Norden måste ta vara på styrkan i områden som sträcker sig över nationsgränser för att bygga ett hållbart samhälle. Öresund är en framtidsregion som har stor potential. En ökad rörlighet över gränserna

öppnar för frihet, nyfikenhet och tillväxt.

Kristina Persson

Debattartikel från Statsrådsberedningen

Sverige kan inspirera världen

Publicerad 28 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Upsala Nya Tidning 28 mars 2015

De senaste 30 åren har nyliberalismen dominerat det ekonomisk-politiska tänkandet i stora delar av världen. Det betyder enkelt uttryckt att gemensamma intressen och politiska hänsyn har fått stå tillbaka för marknadskrafter och "laissez-faire". Resultatet har blivit finanskriser, ökade påfrestningar på miljö och klimat, hög arbetslöshet, växande klyftor samt en god grogrund för främlingsfientliga, populistiska rörelser. Men resultatet har också blivit en snabb globalisering, en lång period av hög tillväxt och att 100-tals miljoner människor lyfts ur fattigdom.

En konsekvens av utvecklingen är att marknad och politik eller – annorlunda uttryckt – kapitalism och demokrati har hamnat i obalans. På senare år – förmodligen som en följd av den stora finanskrisen – kan vi se att viktiga motkrafter har satts i rörelse.

Ledande ekonomer och tongivande ekonomiska organisationerna som IMF och OECD har börjat driva frågor om fördelning och en hållbar utveckling, ledorden är "inclusive and sustainable growth". Vi ser också att kraven på politiskt ledarskap och samarbete mellan nationerna växer. Både OECD och IMF varnar för följderna av alltför låga offentliga investeringar, växande klyftor, för mycket åtstramning och att privat konsumtion favoriseras på bekostnad av gemensamma nyttigheter. Värdet av skatter och offentliga åtaganden erkänns.

När statsministern i höstas satte samman sin regering ville han ha någon som hade fokus på det långa perspektivet och en helhetssyn på de politiska utmaningarna. Det blev jag som fick uppdraget och jag har de senaste månaderna lagt grunden för ett arbete som ska generera idéer till stöd för regeringens framtida arbete med de ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som vårt land står inför.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. En annan global ödesfråga är fördelningen av inkomster och förmögenheter. Detta är inte längre en vänsteråsikt utan delas av World Economic Forum i den enkät som gjordes inför årets Davos-möte.

Vi har de kunskaper som behövs för en inkluderande och hållbar utveckling. Nu återstår tillämpningen – genomförandet. Varken omställningen till ett koldioxidfritt samhälle 2050 eller en mer rättvis fördelning behöver minska näringslivets konkurrenskraft. Tvärtom, OECD visar i sin färskaste rapport "Trends in income inequality and its impact on economic growth" att en mer jämlik fördelning leder ökad tillväxt. Och rapporten "Better growth, better climate" från New Climate Economy under ledning av Nicholas Stern visar på de stora kostnader som uppstår om vi är passiva och låter klimatuppvärmningen fortsätta. Näringslivet efterlyser också tydligare, bättre och mer långsiktiga spelregler som styr mot hållbarhet.

Få länder torde ha bättre förutsättningar än Sverige för att kunna lägga sig i framkant i av politikutvecklingen.

Sverige och övriga Norden kan spela en viktig roll genom att visa andra hur man kan genomföra en grön omställning, skapa nya jobb och rättvis fördelning och ett mer jämställt och demokratiskt samhälle.

Det behövs en politik som både kan styra mot hållbarhet och samspela med marknadskrafterna. Bryggan mellan samhällets behov och företagets möjligheter är regelsystemen, offentliga resurser samt ledarskap i form av strategisk planering och genomförande. En politik för en grön omställning stimulerar innovationer, teknik – och produktutveckling kan utgöra basen för exportframgångar och nya jobb. Detta är en viktig del av den nya berättelse som är under framväxt.

Regeringen inleder nu sitt arbete med framtidsanalys och idéutveckling för att ge svar på dessa många gånger svåra frågor. Arbetet leds av ett Framtidsråd, med Statsministern, mig själv och ytterligare fem statsråd.

En viktig uppgift för oss är att skapa de horisontella processer som behövs i regeringskansliet för att vi ska kunna utforma svaren på framtidsutmaningarna.

Vi har också utsett tre fristående grupper för analys och idéer till en ny politik. De rör Arbetet i framtiden, Grön omställning, och Global Samverkan. Grupperna ska arbeta självständigt utifrån sina uppdrag under ledning av

varsina två ordföranden och rymma experter från akademien, näringslivet och civilsamhället. Alla grupperna ska ha ett långsiktigt perspektiv men formulera förslag till åtgärder som kan inledas under mandatperioden. Till stöd för detta arbete bygger vi upp ett Framtidskansli inom Statsrådsberedningen. Sambanden mellan grupperna blir viktiga: Miljö, ekonomi, kultur och välfärd måste ses som en sammanhängande helhet om Sverige ska bli en hållbar välfärdsstat.

För det globala samarbetet skapas nu en ny ram genom FN:s nya utvecklingsmål, "Sustainable Development Goals" (SDG). Genomförandet av dessa kommer att ställa nya krav både på vårt sätt att arbeta med politik här hemma och på vår samverkan med omvärlden.

En innovativ arbetsprocess behöver bygga på öppenhet, nyfikenhet och lyhördhet. Det betyder ett processinriktat arbetssätt och en strävan att hitta långsiktiga lösningar på tvärs över alla departements- och andra gränser. Framtidsarbetet ska präglas av dialog med omvärlden – det finns en stor rikedom av idéer och initiativ både runt om i Sverige och världen som kan ge nya infallsvinklar för vår policyutveckling. Vi räknar med att ha en nära dialog med civilsamhälle och näringsliv i detta arbete.

Vårt land ska vara en ledande och inspirerande kraft i världen. Vi kan gå före i omställningen till ett samhälle som präglas av ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. När vi gör det kommer vi inte bara att bidra till en bättre värld, vi kommer också att förbättra våra egna förutsättningar att behålla och utveckla vår egen välfärd och trygghet.

Kristina Persson, minister för strategi- och framtidsfrågor samt nordiskt samarbete

Debattartikel från Statsrådsberedningen

Teknik och kultur stärker samarbetet

Publicerad 23 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Expressen 23 mars 2015

Idag den 23 mars firar vi Nordens dag, samma datum som Helsingforsavtalet undertecknades år 1962. Avtalet utgör grunden för det nordiska samarbetet med fri rörlighet och en gemensam arbetsmarknad. Det finns ett starkt intresse för att ytterligare fördjupa samarbetet mellan våra länder. De nordiska länderna är tillsammans världens 8:e största ekonomi och en förebild för många länder i världen genom vår välfärdsmodell och höga ambitioner för miljön. Genom vårt samarbete kan vi spela en viktig roll i världen och dra nytta av vår sammanlagda styrka.

Kulturen är en vital del av samarbetet. Under 2013–2020 utgår det nordiska kultursamarbetet från fem teman: det hållbara, det kreativa, det interkulturella, det unga och det digitala Norden. Barn och unga är en prioriterad målgrupp för Nordiska ministerrådet och ett viktigt politikområde i de nordiska länderna. Det övergripande målet för samarbetet är att främja barns och ungas möjligheter till goda levnadsvillkor samt barns och ungas inflytande. Dit hör bland annat nya metoder för flickors och pojkars deltagande i demokratiska processer, mångfald och mänskliga rättigheter. Det nordiska samarbetet utgår också från ett demokratiskt utövande av kultur, där majoriteten av våra ungdomar beskriver sig som skapande. Kultursamarbetet är även en plattform för att öka kännedomen om, och intresset för, de nordiska länderna i vår omvärld.

Kulturen existerar idag i en helt ny värld, där ny teknik ger nya möjligheter – inte minst i de glest befolkade nordiska länderna. Vi kan inte förvänta oss att nästa generation ska vara passiva konsumenterna av kultur. Vi ser en förändring av kulturen och en ökad demokratisering med fan fiction och crowd-sourcing av deltagardrivna kulturprojekt. En nordisk kontext skulle ge

liknande initiativ en större och bättre marknad, något som vår gemensamma språkliga förståelse ger oss goda möjligheter till. Allt billigare teknik, hög teknisk kompetens i låg ålder samt god tillgång till IT-tjänster gör att unga inte gör skillnad på om de agerar som producent, filmare, musiker, arrangör, dansör, författare eller distributör. De skapar och kommunicerar. Teknik och kultur ligger inte långt ifrån varandra i dagens värld.

När vi tittar framåt vill jag särskilt lyfta fram några möjligheter inom det nordiska kulturlivet:

- Kopplingen mellan kulturutövande och innovation. Kultur och skapande ger underlag för en innovationsdriven tillväxt, där fler och fler människor ser sig som innovatörer – vare sig innovationen sker inom elektronisk konst, miljöteknik, socialt eller på en scen.
- Ny teknik och nya sändningsmöjligheter ger potential att nå ut. Vi ser hur fjärrsända föreställningar drar storpublik. Vi i Norden delar i många fall samma utmaningar med gles befolkning, där nya, gemensamma, tekniska lösningar kan ge förutsättning för en levande landsbygd.
- Teknik ger också möjligheter att nå ut till spridda grupper. Vi kan ha kultur och information på språk från våra migrantgrupper som sträcker sig längre än nationella gränser. I de lokala samhällena är virtuella verktyg en resurs för möten mellan kulturer och konstformer.
- Nordisk ungdom är en konstupövande ungdom. Kulturen ger unika möjligheter till ”empowerment”, och stödjer kreativitet i en tid när vi inte ser enkla lösningar på samhällsutmaningarna.
- Vi talar ofta om ett Norden där alla rör sig fritt – men den fria rörligheten förpliktigar. Vi måste bli bättre på att skapa möjligheter för nordiska konstnärer att röra sig fritt, ett arbete vi har påbörjat inom Gränshinderrådet.

Norden ska vara en global förebild, genom vårt sätt att organisera oss och utveckla våra samhällen och genom vårt kulturliv. Genom en fri och frispråkig kultur, som engagerar många och bjuder in till ifrågasättande stärker vi demokratin i Norden.